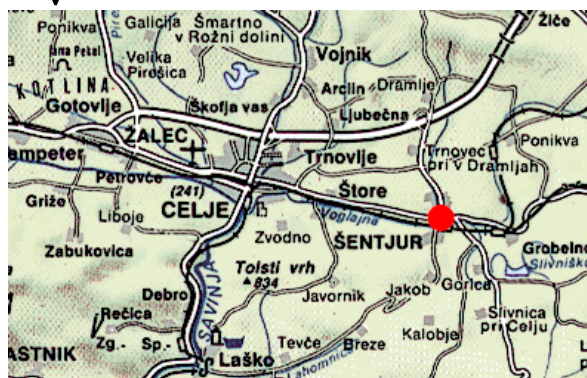

METEOROLOŠKA POSTAJA ŠENTJUR Meteorological station Šentjur

Mateja Nadbath

Vzhodni Sloveniji, v Šentjurju je padavinska meteorološka postaja. Šentjur je kraj na vzhodu Celjske kotline, v razširjeni dolini reke Voglajne.

Slika 1. a, b Geografska lega naselja Šentjur (vir: Atlas Slovenije)
Figure 1. a, b Geographical position of Šentjur (from: Atlas Slovenije)

Meteorološka postaja je na nadmorski višini 268 m. Postavljena je malo nad dnem doline na prisojnem pobočju. Ombrometer je postavljen v opazovalkini gredi. V okolici instrumenta so: opazovalkina in sosednja hiša ter manjše gospodarsko poslopje.

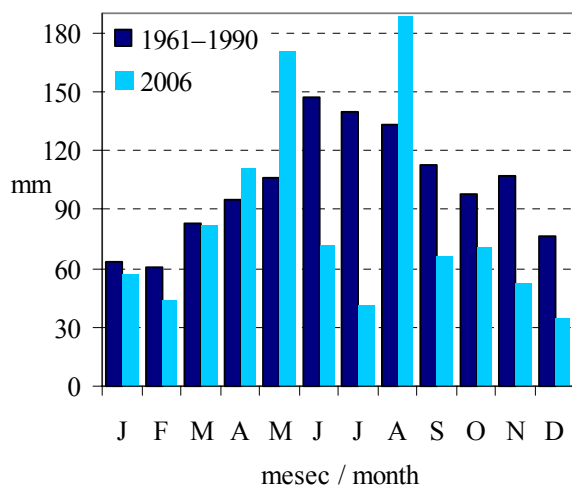
Slika 2. Meteorološki opazovalni prostor v Šentjurju, slikan proti vzhodu, avgusta 2000 (F. Štucin)
Figure 2. Meteorological observing station in Šentjur, photo taken to the east, August 2000 (F. Štucin)

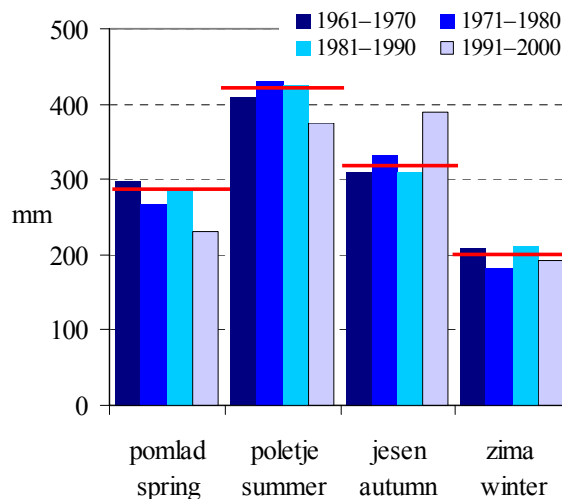
Slika 3. Meteorološki opazovalni prostor v Šentjurju, slikan proti vzhodu, januarja 2007 (foto: P. Stele)
Figure 3. Meteorological observing station in Šentjur, photo taken to the east, January 2007 (photo: P. Stele)

Višino padavin, višino snežne odeje in novozapadlega snega merimo na postaji od julija 1895, ravno tako dolgo tudi opazujemo obliko padavin, njihovo jakost in čas pojavljanja ter važnejše vremenske pojave. V obdobju od aprila 1910 do maja 1960 smo v Šentjurju merili tudi temperaturo zraka ob treh terminih dnevno, od avgusta 1945 do maja 1960 smo merili še najnižjo in najvišjo temperaturo zraka, smer in jakost vetra ter oblačnost smo opazovali od januarja 1931 do decembra 1960. Meteorološke meritve in opazovanja so bila v Šentjurju prekinjena le v času druge svetovne vojne, od februarja 1941 do decembra 1945.

V Šentjurju so z meteorološkimi meritvami začeli julija 1895. Anton Peternel, po poklicu nadučitelj, je bil prvi meteorološki opazovalec; opazoval je do leta 1902. V istem letu ga je nasledil Jože Drofenik, on je delal do leta 1909. V obdobju 1909–1926 je delo prostovoljnega meteorološkega opazovalca opravljala Anton Sivka. Franc Žagar je vršil meteorološke meritve in opazovanja od 1926 do 1966. Zadnjih 40 let je prostovoljna meteorološka opazovalka Ivanka Podgajski, z meteorološkimi meritvami je začela 1. junija 1966.

Slika 4. Dolgoletna 1961–1990 povprečna mesečna višina padavin in mesečna višina padavin leta 2006 v Šentjurju
 Figure 4. Long-term 1961–1990 mean monthly precipitation and monthly precipitation in year 2006 in Šentjur

Slika 5. Desetletna povprečna višina padavin po meteoroloških letnih časih in pripadajoče dolgoletno povprečje (rdeče črte) v Šentjurju
 Figure 5. Mean decade seasonal precipitation and long-term mean seasonal values (red lines) in Šentjur

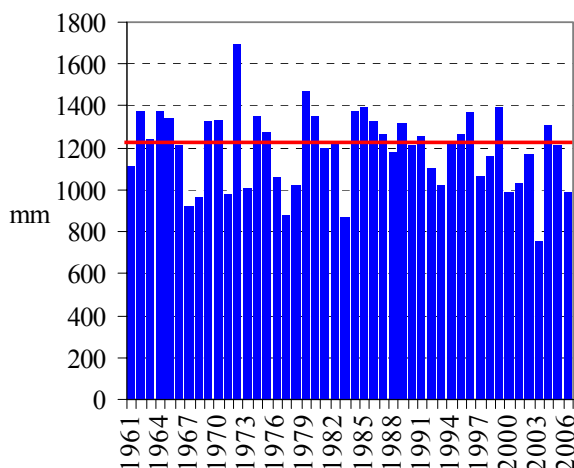
V dolgoletnem povprečju 1961–1990 pade v Šentjurju letno 1222 mm padavin. Najbolj namočen mesec v letu je junij, s 148 mm, najmanj padavin pade februarja, 60 mm (glej sliko 4). Od letnih časov je najbolj namočeno poletje (421 mm), najmanj padavin dobi zima (200 mm, glej sliko 5).

V Šentjurju je v zadnjem desetletju (1991–2000) opazen porast padavin jeseni, in zmanjšanje v ostalih treh letnih časih (glej sliko 5). Povprečje zadnjih šestih let, 2001–2006, izkazuje zmanjšanje padavin v vseh letnih časih.

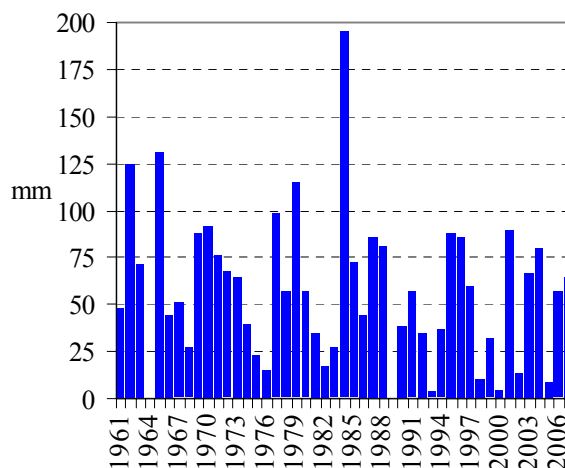
Jeseni 2006 smo namerili le 189 mm padavin, kar je najmanj v obdobju 1961–2006; dolgoletno povprečje za jesen je 317 mm. Najbolj namočena jesen v obravnavanem obdobju je jesen 1998 s 575 mm padavin. Za razliko od povprečnih razmer, je bila pomlad 2006 bolj namočena od poletja (pomlad: 363 mm, poletje: 300 mm). V celem letu 2006 je padlo 987 mm padavin, najbolj namočen mesec leta je bil avgust, s 188 mm; mesec z najmanj padavinami je bil december, namerili so le 34 mm (glej sliko 4).

V dolgoletnem povprečju pade januarja 63 mm padavin. Najvišjo januarsko količino padavin smo namerili leta 1984, 195 mm. Januar 1964 je bil popolnoma brez padavin, januarja 1989 pa je padlo manj kot 0.1 mm padavin. Januarja 2007 smo namerili 64 mm padavin.

* Meteorološki letni časi: pomlad = marec, april, maj; poletje = junij, julij, avgust; jesen = september, oktober, november; zima = december, januar, februar

Slika 6. Letna višina padavin v obdobju 1961–2006 in dolgoletna povprečna vrednost v Šentjurju
 Figure 6. Annual precipitation in period 1961–2006 and long-term mean annual value (red line) in Šentjur

Slika 7. Januarska višina padavin v obdobju 1961–2007 v Šentjurju
 Figure 7. January's precipitation in period 1961–2007 in Šentjur

V Šentjurju je snežna odeja običajen pojav. V obdobju 1961–2006 je bilo le leto 1989 brez nje, največ dni s snegom je bilo leta 1963 – 89. V dolgoletnem povprečju je na leto 42 dni s snežno odejo. Najzgodnejši mesec s snežno odejo je oktober, oktobra 1970 je bil en tak dan. Najpozneje smo snežno odejo zabeležili maja 1985, en dan. Dan s snežno odejo je, če snežna odeja tega dne pokriva več kot polovico površine v okolici.

Januarja 2007 sta bila dva dneva s snežno odejo. V nizu let 1961–2007 je bilo 8 januarjev brez snežne odeje in štirikrat v tem obdobju se je zgodilo, da so imeli vsi dnevi januarja snežno odejo. Najvišja snežna odeja letošnjega januarja je bila 10 cm. V obdobju 1961–2007 je bila najvišja januarska snežna odeja 44 cm in sicer v januarjih 1985 in 1987.

Preglednica 1. Najvišje in najnižje letne, mesečne in dnevne vrednosti izbranih meteoroloških spremenljivk v Šentjurju v obdobju 1961–2006

Table 1. Extreme values of measured yearly, monthly and daily values of chosen meteorological parameters on meteorological station in Šentjur in the period 1961–2006

	največ maximum	leto/datum year/date	najmanj minimum	leto/mesec year/month
letna višina padavin (mm) annual precipitation (mm)	1699	1972	759	2003
mesečna višina padavin (mm) monthly precipitation (mm)	327	oktober 1992	0	januar 1964, 1989 februar 1993 oktober 1965
dnevna višina padavin (mm) daily precipitation (mm)	113	9. oktober 1980	0	/
višina snežne odeje (cm) snow cover depth (cm)	76	17. februar 1969	0	1989
letno število dni s snežno odejo annual number of days with snow cover	89	1963	0	1989

SUMMARY

In Šentjur is precipitation meteorological station. Šentjur is small town in eastern part of Slovenia. Meteorological station was established in July 1895. Measured parameters are: precipitation, snow cover and new snow cover. Ivanka Podgajski is meteorological observer from June 1966.